

תולדות ביריה

מאת חיים פלק

היה זה עוד הרבה זמן לפני הקמת המדינה, היינו אז עוד המדינה שבדרך, אך הגענו אז לתחנה האחרונה לפני המדינה, ובין שאר המקומות שעמדו על נפשם היתה גם קבוצתנו: קבוצת ביריה.

גזרו עלינו מצור, מצור בכל שטחי הקיום. וכשיושב אני היום כשנה ומחצה לאחר שחרור צפת, ורוצה אני להזכר באותם הימים. נזכר אני באמרתו המפורסמת של נפוליאון: "הצבא צועד על קיבתו", ואכן צדק נפוליאון באימרה זו. אחד הדברים העיקריים והקשים ביותר של ימי המצור היה אספקת אוכל לבהמות ולאדם, ואת הפרשה הזאת אולי אצליח לתאר במילים הבאות.

"אכן הגיעה השעה לאגור מזון לימים יבואו", אלה היו מילותיו של מפקד המקום בעת הויכוח על מצב האספקה באסיפת החברים, ומאותו רגע ניתנה רשות המעשה למזכיר החוץ ולמרכז הקניות. למחרת בבוקר יצאו שניהם העירה כדי לקנות לקנות ולקנות. ברור שכל זה כרוך היה במאמצים כספיים כבירים, ביחוד עקב הפסקת כל העבודות המכניסות כגון: יעור, סיקול וכיוצא. כל העבודות האלה נפסקו מחמת הצלפות וסכנת החיים הכרוכה בהם.

ובכן ניסינו את מזלנו אצל פקידי הסוכנות, קק"ל, המרכז החקלאי ועוד, ומה התפלאנו לראות שאזניהם של הנ"ל אטומות. אם כן פתחנו במסע תעמולה והסברה מקיף. היה צורך להגזים בחומרת המצב. יש להודות שלא פעם סובבנו בעיר כשהיאוש מתחיל מנקר בנו, אך בכל זאת פתחנו תמיד בהתקפה חדשה, ולאט לאט הצלחנו להטות במקצת את אזניהם אלינו.

אכן נעזרנו הרבה בבנקים ובמוסדות. בכל זאת, לא די היה בכספים העיקר האספקה, מהיכן להשיג אספקה בימי טרוף ודמים אלה, בזמן שהאנדרלמוסיה שלטה בארץ ולא היתה אספקה כלל, פשוט לא היה. הישוב החל במסע הסברה מקיף, ושוב תשובותיהם השרירותיות של פקידי המשביר המרכזי, ואי ההתחשבות במצבנו הקשה. נאלצנו להרחיב את מקורות האספקה שלנו. קנינו מכל מקום שאפשר היה להשיג בזול וטוב. השקענו מאמצים רבים בהשגת וריכוז החומרים. לא פעם כבר הצלחנו להשיג מעט אספקה ודלק, והנה חסרו הכספים לקניה וב"ה כמעט תמיד באה הישועה מאחד המקומות. כן קשה מאוד היה לעבוד בלא כספים, בלא מכונית,

ובלא אספקה, וחושבני שרק המרץ האין סופי שהשקענו במאמצים אלה הציל את המצב. לא אגזים אם אכתוב שעבדנו 16 שעות ביממה במוצע, וכלילה היינו חוזרים רצוצים ושבורים למיטתנו בבתי המלון. ובכל זאת הייבים אנתנו טובה לפירמות "עמיר" של התאחדות האיכרים, אשר עזרו לנו לא מעט בהשגת

האספקה ע"י זה שהבינו את חומרת המצב. *אנחנו לא נבנו זוג כנף*
כך לא מספיק בהשגת כספים ואספקה ואולי בא כן הפרק הקשה ביותר במלחמת
האספקה שלנו וזוהי בעיית התחבורה. כבר הזכרתי שלא היתה לנו מכונת משלנו
בימים ההם, ועמדה שאלה רצינית וקשה של תחבורה, של הבאת הדברים הביתה.
המכונות של המשקים היו עמוסות עבודה בשביל משקיהם ולא יכלו להפנות אותם
לעבודות חוץ. נהגים פרטיים מאנו לנסוע בשל הסכנה שבנסיעה בדרכי הגליל.

פנינו למשרד התחבורה שמתפקידו היה לדאוג למצבים כאלה, ונוכחנו לראות שם אזלת יד. נטלנו את היוזמה בידינו. תפסנו מכונות, *אנחנו - מרוב - אספקה* והחרמנו אותן בעזרת משרד התחבורה. ברור שרק מכונות משוריינות באו בחשבון, ועל כן נמשך החיפוש אחר מכונות לפעמים יותר משבוע. כן היו אלה עיכובים רציניים. לא תמיד הספקנו להצטרף לשירות, ונאלצנו לנסוע לבד כשצלפים מכוונים את רוביהם וכדוריהם אלינו. ורבים הם המקרים שנהג שמכונותיו הוחרמה עזב את המכונות, ואנו נאלצנו לחפש נהג מתנדב ומעטים היו כאלה.

בתחילה נסענו עם ליווי של נוטרים מראש פינה עד לביריה. וזוכר אני שלא פעם הצליפו עלינו מן ההרים ומספר פעמים אף התפוצצו מוקשים מתחת למכונות. אך כשהחריף המצב, ואף אגד המשורין פסק לנסוע, אגרנו את האספקה באיילת השחר ומשם חכינו לשירה. מובן שהשירה לא נסעה דרך הכביש הרגיל אלא דרך ההרים בדרכים לא דרכים. ומיותר לספר מה רבה היתה השמחה עת הגיעה מכונת לקבוצה. וכשכותב אני על מצב התחבורה בימים ההם רוצה אני להביא דוגמא אופינית למצב: היה זה ביום שישי כשהגענו לטבריה בשירה והיינו בדרכנו לראש פינה. בדרך הותקפנו והוכרחנו לחזור לטבריה. הוחלט לצאת למחרת בבוקר, כלומר בשבת. לא ידעתי אז מה לעשות, פניתי לרב קוק רבה הראשי של טבריה, והוא בלי היסוס הרשה לנו להצטרף לשירה בשבת. כך זה היה מצב הרברים, לא פעם הוכרחנו לחלל שבת וחג עקב המצב, ובלב כבוד עשינו זאת.

לא אגזים אם אכתוב שאגירת המזון עזרה לא מעט לעמידתנו במצור, ולא מעט תועלת הפיק מכל גם הפלמ"ח בכנען.